

283894 - حکم استفاده از اپها و سایت‌هایی که مدعی شناخت ویژگی‌های شخصیتی دوستان شخص

هستند

سوال

می‌خواهم دربارهٔ اپها و سایت‌هایی که این روزها بسیار بر روی فیس‌بوک دیده می‌شود سؤال کنم. این برنامه‌ها مدعی است که چیزهایی دربارهٔ وضعیت شخصیتی دوستان می‌داند، مثلاً: فلانی اسرار را حفظ می‌کند و فلانی بیشتر از همه به تو وفادار است و همیشه از تو دفاع می‌کند و فلانی مثل این است که برادر دوقلوی تو باشد و فلانی باعث شادی تو می‌شود... حکم به اشتراک گذاشتن چنین چیزهایی چیست و حکم شرع در این باره چیست؟ آیا همان حکم ابراج و فال‌گیری را دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

این برنامه‌ها را استفاده نکرده و ندیده‌ایم.

اما، به طور کلی چیزی که به قطع می‌دانیم این است که غیب را کسی جز الله نمی‌داند، بنابراین کسی نمی‌تواند این را بداند که فلانی راز تو را حفظ می‌کند یا به تو وفادار است یا برای تو شادی می‌آورد مگر آن‌که با او از نزدیک آشنا باشد و مدتی با او بوده باشد یا این‌که خودت برخی از اطلاعات را دربارهٔ آن‌ها به شخص مورد نظر داده باشی، با این حال این‌گونه شناخت‌ها در دایرهٔ گمان می‌ماند نه قطعیت.

مثلاً اگر بگویی: هنگام دیدن این دوست خوشحال می‌شوم و وقتی از او دورم ناراحتم، این یعنی: او برای تو خوشبختی می‌آورد!

و اگر بگوییم: فلانی با دردهای من درد می‌کشد و در سختی‌ها در کنارم است و در مشکلاتم به من کمک می‌کند و در نصیحت و راهنمایی‌ام کوتاهی نمی‌کند.

به تو خواهند گفت: آنچه به نظر می‌آید این است که او به تو وفادار است، اما تنها خداوند به درون‌ها آگاه است.

اما همان‌طور که می‌بینی این‌ها همه بیهودگی و تحصیل حاصل یا غیب‌گویی بی‌پشتوانه است. بر این اساس این برنامه‌ها از دو حالت خارج نیستند:

نخست: این که این برنامه‌ها ویژگی‌های شخصیتی دوست تو را بر اساس داده‌ها و اطلاعاتی که خودت به این برنامه‌ها می‌دهی به تو می‌گویند که هر کسی توانایی این کار را دارد، اما آن‌چه که هست، این حکمی است بر اساس ظاهر و ممکن است در حقیقت چنین نباشد. چه بسا براند فریب‌کارانی که در ظاهر دوستِ امانتدارِ ظاهر می‌شوند اما در حقیقت چنین نیست.

کم نبوده‌اند کسانی که عمری در حق دوست خود خوبی کرده‌اند سپس دوست او سر یک گناه یا یک اشتباه همه آن خوبی‌ها را فراموش کرده و جز همان بدی را یاد نمی‌کند و همه خوبی‌هایش را فراموش می‌کند.

و دوم: این که این برنامه‌ها بر اساس این داده‌ها نباشد و بلکه تنها نام آن دوست و تاریخ تولد یا تصویر او یا تصویر حساب کاربری‌اش را به برنامه بدهی تا آن برنامه ویژگی‌های آن دوست را به تو بدهد که این کاملاً نوعی کفایت و ادعای غیب است و استفاده از این برنامه‌ها و باور کردن آن جایز نیست، زیرا در حدیث صفیه بنت ابوعبید به نقل از یکی از همسران پیامبر - صلی الله علیه وسلم - آمده که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «کسی که به نزد پیشگویی برود و از او درباره چیزی بپرسد نماز چهل روز او پذیرفته نمی‌شود» به روایت مسلم (۲۲۳۰).

و از ابوهیره - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «آن‌که به نزد پیشگو یا کاهنی برود و آن‌چه می‌گوید را باور کند، به آن‌چه بر محمد نازل شده کفر ورزیده است» به روایت ترمذی (۱۳۵) و ابوداؤد (۳۹۰۴) و ابن ماجه (۶۳۹) و آلبانی در «صحیح ترمذی» آن را صحیح دانسته است.

پیش‌تر در پاسخ به سؤال شماره (121011) به بیان تفاوت تحلیل شخصیت که بر اساس روش‌های علمی صورت می‌گیرد و نوع دیگری که نوعی کفایت است پرداخته‌ایم.

والله اعلم